

İSTİHDAM VE İŞGÜCÜNDE GÜÇLÜ ARTIŞ İŞSİZLİKTE DURAKLAMA

Seyfettin Gürsel*, Hamza Mutluay**, Mehmet Cem Şahin***

Yönetici Özeti

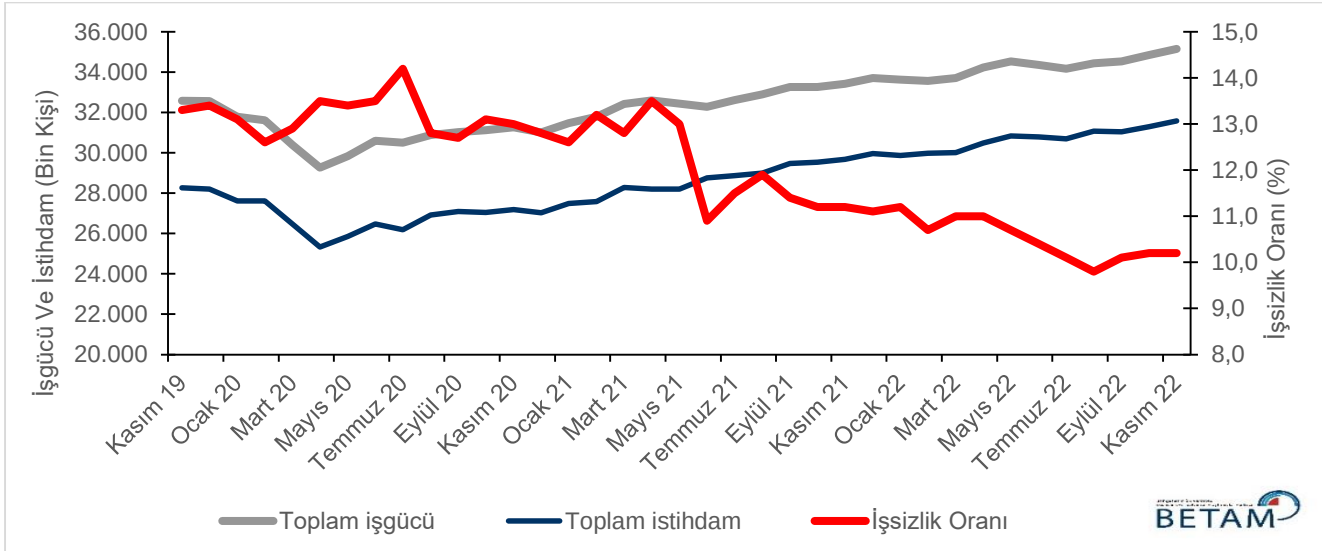
İstihdamda 285 binlik artış ile birlikte işsiz sayısında 23 binlik artış işgücünü 308 bin artırmış, genel işsizlik oranı da Ekim'den Kasım'a değişmeyerek yüzde 10,2 seviyesinde sabit kalmıştır.

Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın işsizlik oranı Ekim'den Kasım'a istihdamda görülen 190 binlik artış ve işsiz sayısında 7 binlik azalışın sonucu 0,2 puanlık düşüşle yüzde 12,9'a gerilemiştir. Erkek işsizlik oranı ise istihdamda 95 binlik artış ve işsizlikte 30 binlik artışın sonucunda 0,1 yüzde puan artarak yüzde 8,8'e yükselmiştir. Kadın ve erkek işgücü sırasıyla 183 bin ve 124 binlik artışlar göstermiştir. Eylül ve Ekim'den sonra Kasım'da da kadın işgücü artışı erkek işgücü artışından daha yüksek olmuştur. Bu gelişmeler sonucunda işsizlik oranlarındaki toplumsal cinsiyet farkı 0,3 yüzde puan azalışla yüzde 4,1'e gerilemiştir.

İstihdam ve işgücünde artış

Mevsim etkilerinden arındırılmış aylık verilere göre istihdam edilenlerin sayısı Ekim'den Kasım'a 285 bin artarak 31 milyon 574 bin kişi olarak kaydedilmiş, işsiz sayısı da 23 bin artarak 3 milyon 576 bine, bunun sonucunda da işgücü 308 bin artarak 35 milyon 150 bine yükselmiştir (Şekil 1, Tablo 1). Bu gelişmeler sonucu işsizlik oranı Ekim'den Kasım'a değişmeyerek yüzde 10,2 seviyesinde sabit kalmıştır.

Şekil 1 : Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü, istihdam ve işsizlik oranı

Kaynak: TÜİK, Betam

* Prof. Dr. Seyfettin Gürsel, Betam, Direktör, seyfettin.gursel@eas.bau.edu.tr

**Hamza Mutluay, Betam, Araştırma Görevlisi, hamza.mutluay@eas.bau.edu.tr

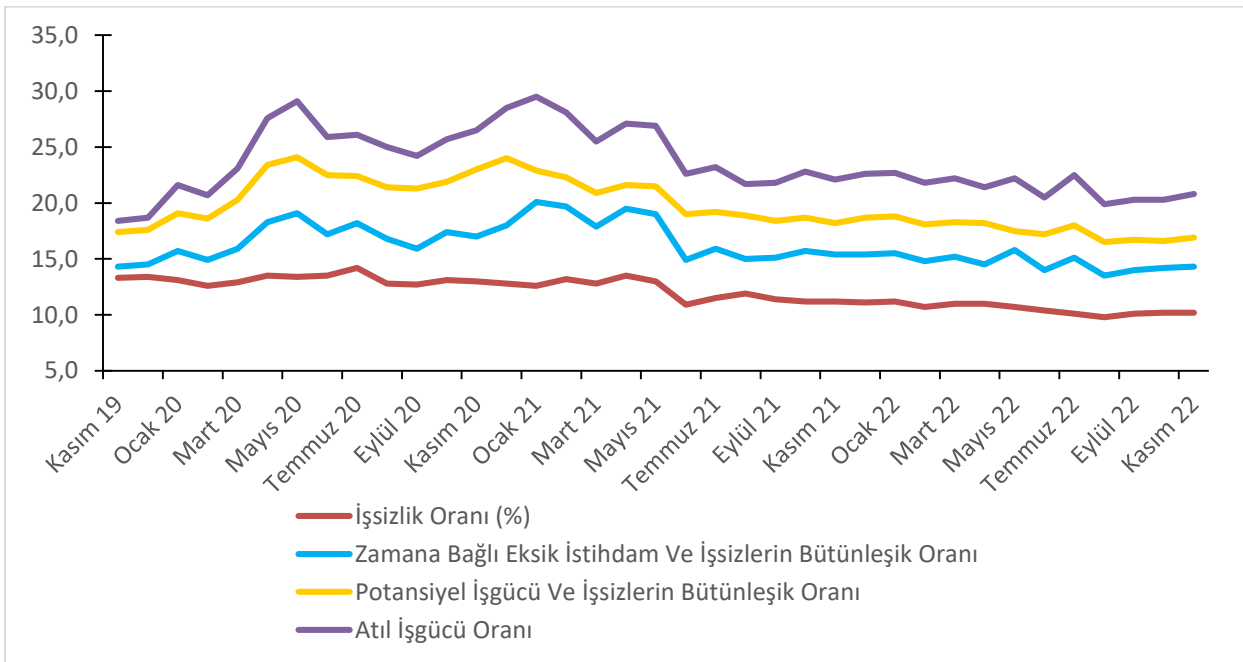
***Mehmet Cem Şahin, Betam, Araştırma Görevlisi, mehmetcem.sahin@eas.bau.edu.tr

Alternatif işsizlik oranlarındaki gelişmeler

TÜİK tarafından açıklanan alternatif işsizlik oranlarının nasıl hesaplandığı Kutu 1’de açıklanmaktadır. Alternatif işsizlik oranları, işgücü arzından yeterince faydalanılamayan çalışan (zamana bağlı eksik istihdam) ya da işgücü dışına çıkmış ama aslında çalışmak isteyen ve çalışmaya hazır kişileri (potansiyel işgücü) de içermektedir.

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre “Genel işsizlik oranı” Ekim’den Kasım’a değişmemiş ve yüzde 10,2 seviyesinde sabit kalmıştır. İşgücü ve istihdamda artışın yaşandığı bu ayda potansiyel işgücü de şaşırtıcı biçimde artmış, “İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı” 0,3 yüzde puanlık artışla yüzde 16,9’a yükselmiştir. “Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı” 0,1 yüzde puanlık artışla yüzde 14,3’e yükselmiştir. Son iki alternatif işsizlik oranının bileşiminden oluşan “Atıl işgücü oranı” ise Ağustos’tan Eylül’e yüzde 19,9’dan yüzde 20,3’e yükseldikten sonra Eylül’den Ekim’e sabit kalmış, Ekim’den Kasım’a ise 0,5 yüzde puanlık artışla yüzde 20,8 seviyesine yükselmiştir. (Şekil 2, Tablo 4).

Şekil 2 : Manşet işsizlik oranı ve Alternatif İşsizlik Oranları (%)

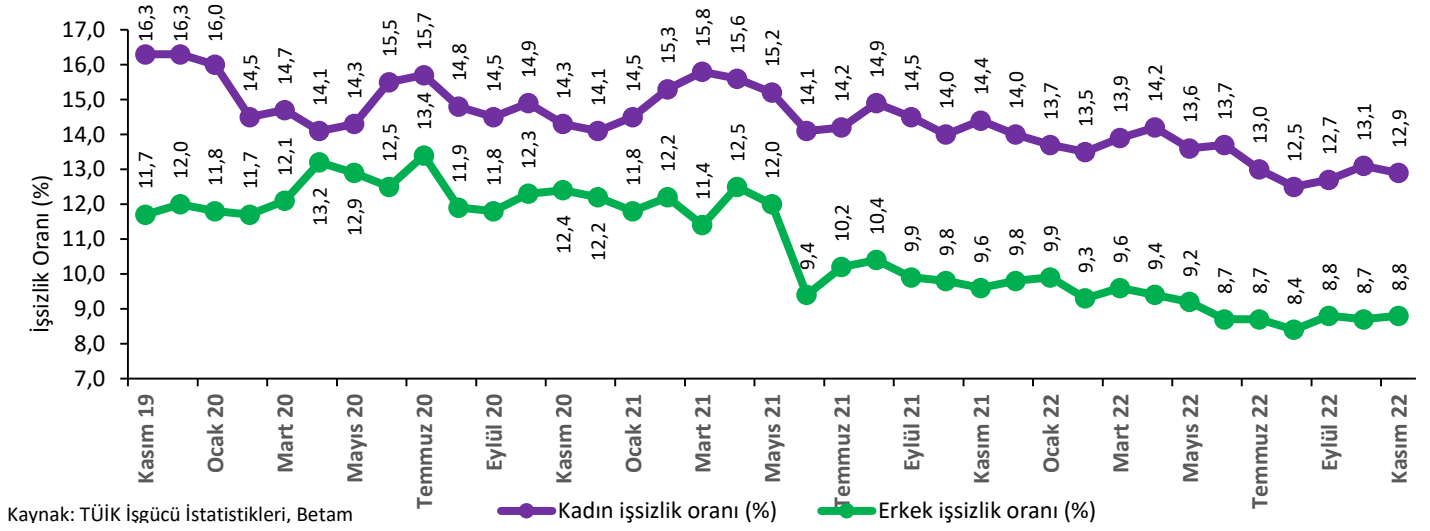

Kaynak: TÜİK, Betam

Kadın işsizliğinde azalma erkek işsizliğinde artış

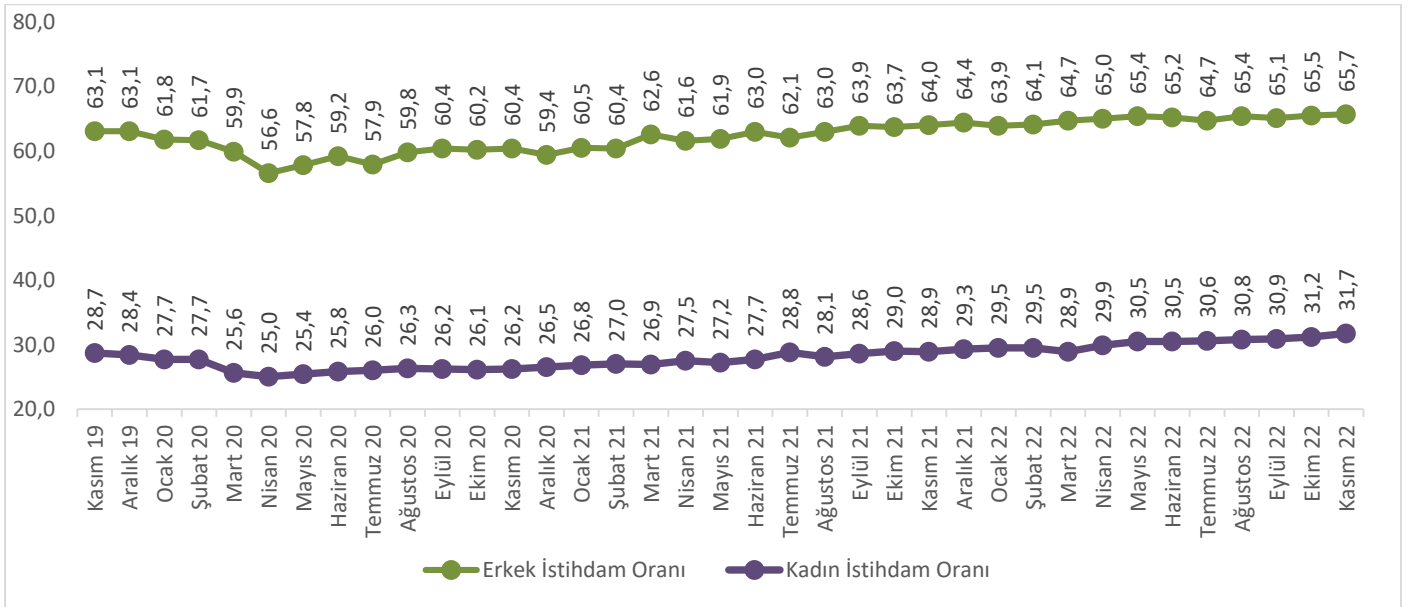
Şekil 3’te mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları verilmektedir. Ekim’den Kasım’a kadınlarda istihdam 190 bin artarken işsiz sayısı 7 bin azalmıştır. İstihdamdaki artışın işgücündeki artıştan daha yüksek olması sonucunda kadın işsizlik oranı Ekim’den Kasım’a 0,2 puanlık düşüşle yüzde 12,9 seviyesine gerilemiştir. Erkek istihdamı ise Ekim’de 147 bin arttıktan sonra Kasım’da 95 bin artmış, işsiz sayısı da 30 bin artmıştır. Bunun sonucunda erkek işsizlik oranı da yüzde 8,7’den yüzde 8,8’e yükselmiştir.

Şekil 3 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları (%)

Kadın istihdam oranı Kasım'daki 190 binlik güçlü istihdam artışı sonucunda 0,5 yüzde puan sıçrayarak yüzde 31,7'ye yükselmiştir. Erkek istihdam oranı ise Eylül'den Ekim'e 0,4 yüzde puan arttıktan sonra Kasım'da da 0,2 yüzde puanlık artış gerçekleştirmiş ve yüzde 65,7 seviyesine yükselmiştir.

Şekil 4 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek istihdam oranları (%)

Tablo 1 : Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü göstergeleri (bin kişi) *

	İşgücü	İstihdam	İşsizlik	İşsizlik Oranı	Aylık Değişimler		
					İşgücü	İstihdam	İşsizlik
Kasım 19	32.581	28.263	4.317	13,3			
Aralık 19	32.564	28.200	4.364	13,4	-17	-63	47
Ocak 20	31.786	27.610	4.176	13,1	-778	-590	-188
Şubat 20	31.606	27.617	3.989	12,6	-180	7	-187
Mart 20	30.385	26.466	3.919	12,9	-1.221	-1.151	-70
Nisan 20	29.270	25.333	3.937	13,5	-1.115	-1.133	18
Mayıs 20	29.844	25.858	3.987	13,4	574	525	50
Haziran 20	30.599	26.479	4.120	13,5	755	621	133
Temmuz 20	30.506	26.187	4.318	14,2	-93	-292	198
Ağustos 20	30.877	26.910	3.967	12,8	371	723	-351
Eylül 20	31.031	27.094	3.937	12,7	154	184	-30
Ekim 20	31.126	27.049	4.077	13,1	95	-45	140
Kasım 20	31.266	27.190	4.076	13,0	140	141	-1
Aralık 20	31.008	27.034	3.974	12,8	-258	-156	-102
Ocak 21	31.466	27.492	3.974	12,6	458	458	0
Şubat 21	31.786	27.580	4.207	13,2	320	88	233
Mart 21	32.430	28.277	4.153	12,8	644	697	-54
Nisan 21	32.602	28.206	4.396	13,5	172	-71	243
Mayıs 21	32.432	28.207	4.226	13,0	-170	1	-170
Haziran 21	32.281	28.754	3.526	10,9	-151	547	-700
Temmuz 21	32.618	28.862	3.756	11,5	337	108	230
Ağustos 21	32.892	28.988	3.904	11,9	274	126	148
Eylül 21	33.263	29.469	3.794	11,4	371	481	-110
Ekim 21	33.256	29.540	3.716	11,2	-7	71	-78
Kasım 21	33.419	29.679	3.740	11,2	163	139	24
Aralık 21	33.713	29.956	3.757	11,1	294	277	17
Ocak 22	33.633	29.868	3.765	11,2	-80	-88	8
Şubat 22	33.570	29.982	3.588	10,7	-63	114	-177
Mart 22	33.708	30.004	3.704	11,0	138	22	116
Nisan 22	34.234	30.483	3.751	11,0	526	479	47
Mayıs 22	34.531	30.842	3.689	10,7	297	359	-62
Haziran 22	34.363	30.794	3.569	10,4	-168	-48	-120
Temmuz 22	34.161	30.698	3.463	10,1	-202	-96	-106
Ağustos 22	34.439	31.070	3.370	9,8	278	372	-93
Eylül 22	34.530	31.036	3.493	10,1	91	-34	123
Ekim 22	34.842	31.289	3.553	10,2	312	253	60
Kasım 22	35.150	31.574	3.576	10,2	308	285	23

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 2 : İşsizlik Ve Alternatif İşsizlik Oranları (%) Ve Seviyeleri (Bin) *

	İşsizlik Oranı (%)	İşsiz Sayısı (Bin)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam Ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam Seviyesi (bin)	Potansiyel İşgücü Ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Potansiyel İşgücü (bin)	Atıl İşgücü Oranı (%)	Toplam
Kasım 19	13,3	4317	14,3	342	17,4	1637	18,4	6296
Aralık 19	13,4	4364	14,5	358	17,6	1659	18,7	6381
Ocak 20	13,1	4176	15,7	814	19,1	2343	21,6	7333
Şubat 20	12,6	3989	14,9	720	18,6	2322	20,7	7031
Mart 20	12,9	3919	15,9	912	20,3	2822	23,1	7653
Nisan 20	13,5	3937	18,3	1419	23,4	3802	27,6	9158
Mayıs 20	13,4	3987	19,1	1713	24,1	4223	29,1	9923
Haziran 20	13,5	4120	17,2	1143	22,5	3567	25,9	8830
Temmuz 20	14,2	4318	18,2	1234	22,4	3241	26,1	8794
Ağustos 20	12,8	3967	16,8	1220	21,4	3360	25,0	8547
Eylül 20	12,7	3937	15,9	997	21,3	3396	24,2	8330
Ekim 20	13,1	4077	17,4	1339	21,9	3508	25,7	8924
Kasım 20	13,0	4076	17,0	1239	23,0	4046	26,5	9361
Aralık 20	12,8	3974	18,0	1607	24,0	4563	28,5	10144
Ocak 21	12,6	3974	20,1	2351	22,9	4192	29,5	10516
Şubat 21	13,2	4207	19,7	2055	22,3	3708	28,1	9970
Mart 21	12,8	4153	17,9	1652	20,9	3318	25,5	9123
Nisan 21	13,5	4396	19,5	1961	21,6	3375	27,1	9732
Mayıs 21	13,0	4226	19,0	1936	21,5	3499	26,9	9661
Haziran 21	10,9	3526	14,9	1284	19,0	3219	22,6	8029
Temmuz 21	11,5	3756	15,9	1430	19,2	3102	23,2	8289
Ağustos 21	11,9	3904	15,0	1030	18,9	2852	21,7	7785
Eylül 21	11,4	3794	15,1	1229	18,4	2851	21,8	7874
Ekim 21	11,2	3716	15,7	1505	18,7	3079	22,8	8300
Kasım 21	11,2	3740	15,4	1407	18,2	2863	22,1	8010
Aralık 21	11,1	3757	15,4	1435	18,7	3133	22,6	8325
Ocak 22	11,2	3765	15,5	1448	18,8	3150	22,7	8363
Şubat 22	10,7	3588	14,8	1380	18,1	3038	21,8	8006
Mart 22	11,0	3704	15,2	1420	18,3	3017	22,2	8140
Nisan 22	11,0	3751	14,5	1213	18,2	3031	21,4	7995
Mayıs 22	10,7	3689	15,8	1767	17,5	2853	22,2	8309
Haziran 22	10,4	3569	14,0	1242	17,2	2828	20,5	7639
Temmuz 22	10,1	3463	15,1	1695	18,0	3276	22,5	8434
Ağustos 22	9,8	3370	13,5	1279	16,5	2769	19,9	7419
Eylül 22	10,1	3493	14,0	1341	16,7	2729	20,3	7564
Ekim 22	10,2	3553	14,2	1395	16,6	2675	20,3	7622
Kasım 22	10,2	3576	14,3	1450	16,9	2845	20,8	7872

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 3 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek genel işgücü göstergeleri (bin)

	Toplam İşgücü, Kadın	Toplam İstihdam, Kadın	Toplam İşsiz, Kadın	Toplam İşgücü, Erkek	Toplam İstihdam, Erkek	Toplam İşsiz, Erkek	Kadın İşgücü / 15+	Kadın İstihdam / 15+	Erkek İşgücü / 15+	Erkek İstihdam / 15+
Kasım 19	10.721	8.970	1.751	21.860	19.293	2.567	34,3	28,7	71,5	63,1
Aralık 19	10.635	8.901	1.734	21.929	19.299	2.630	33,9	28,4	71,7	63,1
Ocak 20	10.339	8.685	1.655	21.446	18.925	2.521	33,0	27,7	70,0	61,8
Şubat 20	10.163	8.690	1.472	21.443	18.927	2.516	32,3	27,7	69,8	61,7
Mart 20	9.444	8.055	1.389	20.942	18.411	2.531	30,0	25,6	68,1	59,9
Nisan 20	9.186	7.892	1.295	20.083	17.441	2.642	29,2	25,0	65,2	56,6
Mayıs 20	9.356	8.018	1.338	20.488	17.840	2.648	29,7	25,4	66,4	57,8
Haziran 20	9.663	8.163	1.500	20.935	18.316	2.620	30,6	25,8	67,7	59,2
Temmuz 20	9.767	8.235	1.532	20.739	17.952	2.786	30,9	26,0	66,9	57,9
Ağustos 20	9.797	8.345	1.452	21.080	18.565	2.514	30,9	26,3	67,9	59,8
Eylül 20	9.740	8.323	1.417	21.291	18.771	2.520	30,7	26,2	68,5	60,4
Ekim 20	9.760	8.303	1.457	21.366	18.746	2.620	30,7	26,1	68,6	60,2
Kasım 20	9.749	8.351	1.397	21.518	18.839	2.678	30,6	26,2	68,9	60,4
Aralık 20	9.830	8.448	1.382	21.178	18.586	2.593	30,8	26,5	67,7	59,4
Ocak 21	10.000	8.553	1.446	21.467	18.939	2.528	31,3	26,8	68,5	60,5
Şubat 21	10.210	8.646	1.564	21.576	18.934	2.642	31,9	27,0	68,8	60,4
Mart 21	10.238	8.615	1.623	22.192	19.661	2.531	32,0	26,9	70,7	62,6
Nisan 21	10.455	8.827	1.628	22.147	19.379	2.768	32,6	27,5	70,5	61,6
Mayıs 21	10.277	8.716	1.561	22.155	19.490	2.665	32,0	27,2	70,4	61,9
Haziran 21	10.349	8.893	1.456	21.931	19.862	2.070	32,2	27,7	69,6	63,0
Temmuz 21	10.804	9.275	1.529	21.813	19.587	2.226	33,6	28,8	69,1	62,1
Ağustos 21	10.662	9.071	1.591	22.230	19.917	2.313	33,1	28,1	70,4	63,0
Eylül 21	10.820	9.248	1.572	22.443	20.221	2.222	33,5	28,6	71,0	63,9
Ekim 21	10.888	9.367	1.521	22.368	20.173	2.196	33,7	29,0	70,6	63,7
Kasım 21	10.955	9.373	1.583	22.463	20.307	2.157	33,8	28,9	70,8	64,0
Aralık 21	11.065	9.517	1.549	22.648	20.440	2.208	34,1	29,3	71,3	64,4
Ocak 22	11.086	9.564	1.522	22.547	20.304	2.243	34,1	29,5	70,9	63,9
Şubat 22	11.076	9.581	1.495	22.494	20.401	2.093	34,1	29,5	70,7	64,1
Mart 22	10.915	9.394	1.520	22.793	20.609	2.184	33,5	28,9	71,5	64,7
Nisan 22	11.361	9.753	1.608	22.873	20.730	2.143	34,9	29,9	71,7	65,0
Mayıs 22	11.509	9.939	1.570	23.022	20.903	2.119	35,3	30,5	72,1	65,4
Haziran 22	11.519	9.944	1.575	22.844	20.850	1.994	35,3	30,5	71,4	65,2
Temmuz 22	11.481	9.992	1.489	22.680	20.707	1.974	35,1	30,6	70,8	64,7
Ağustos 22	11.532	10.087	1.445	22.907	20.982	1.925	35,2	30,8	71,4	65,4
Eylül 22	11.594	10.121	1.473	22.936	20.915	2.021	35,4	30,9	71,4	65,1
Ekim 22	11.772	10.227	1.545	23.071	21.062	2.008	35,9	31,2	71,8	65,5
Kasım 22	11.955	10.417	1.538	23.195	21.157	2.038	36,4	31,7	72,1	65,7

Kaynak: TÜİK, Betam

Kutu 1: Alternatif İşsizlik Oranları İle İlgili Tanımlar¹

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde fiili olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Potansiyel işgücü: Referans haftasında ne istihdamda ne de işsiz olan çalışma çağındaki kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aradığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişilerdir.

İşsiz: Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde aktif iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm kişiler işsiz nüfusa dahildir.

1) İşsizlik Oranı = $[\text{İşsiz} / \text{İşgücü}] * 100$

2) Zamana bağlı eksik istihdam ile işsizliğin bütünleşik oranı =

$$[(\text{Zamana bağlı eksik istihdamdaki kişiler} + \text{İşsizler}) / \text{İşgücü}] * 100$$

3) İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı =

$$[(\text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

4) Atıl İşgücü Oranı =

$$[(\text{Zamana Bağlı Eksik İstihdam} + \text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

¹ Tanımlar ile ilgili daha detaylı bilgiler şu adresin **Metaveri** kısmında mevcuttur:
<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=İsgucu-Istatistikleri-Ocak-2021-37486&dil=1>